

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
Factors Affecting Academic Administration of School under
Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2

อรอนงค์ ดวยกระโทก¹ และ บรรจบ บุญจันทร์²

Onanong Tuaikrathok¹ and Banjob Boonchan²

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Graduate School Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 1onanongbb@hotmail.co.th

Received November 13, 2024; Revised December 3, 2024; Accepted January 20, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารวิชาการ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการ และ 3) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 313 คน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่มีค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 1.00 และความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.969 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการบริหารวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และงบประมาณ ส่งผลต่อการบริหารวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างด้านเหล่านี้กับการ

บริหารวิชาการเท่ากับ 0.663 และด้านเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนการบริหารวิชาการได้ร้อยละ 43.90 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบและสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานคือ $\hat{Y} = 1.967 + .174X_3 + .177X_1 + .201X_2$ และ $\hat{Z}_y = .236X_3 + .271X_1 + .264X_2$ ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ; ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการ; สำนักงานเขตพื้นที่; ประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: 1) to examine the level of academic administration, 2) to investigate the factors that influence academic administration, and 3) to develop a predictive equation for the factors influencing academic administration in schools under the jurisdiction of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2. The sample included 313 school administrators and teachers under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2 for the academic year 2024, selected through stratified random sampling based on school size. The research tool was questionnaire, with a content validity of 1.00 and overall reliability of 0.969. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis. The results revealed that:

1. The overall level of academic administration was high, with all aspects rated at a high level. The highest average was in the area of curriculum development.

2. The factors influencing academic administration were also rated at a high level, with the highest average found in the factor of school–community relationships.

3. The factors of school administrators (X_1), teachers (X_2), and budget (X_3) significantly influenced academic administration at the .05 level. The multiple correlation coefficient between these factors and academic administration was 0.663, explaining 43.90% of the variance. The prediction equations can be formulated in terms of raw scores and standardized scores as follows. $\hat{Y} = 1.967 + .174X_3 + .177X_1 + .201X_2$ and $\hat{Z}_y = .236X_3 + .271X_1 + .264X_2$

Keywords: Academic Administration; Factors Influencing Academic Administration; Area Office; Primary Education

บทนำ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของการบริหารโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งมีความสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา และเป็นหัวใจของการเรียนการสอน (Ngamkanok, 2021) โดยในยุคที่การเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไปสู่การเรียนออนไลน์ รูปแบบการจัดการศึกษาก็ต้องปรับเปลี่ยนตามไปด้วย องค์ประกอบสำคัญในการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Glickman, 1990) การจัดการเรียนการสอน (Nimpunth, 2021) การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ (Alqefari, 2010) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Manadee, 2022) การนิเทศการศึกษา (Attachaiya, 2022) และการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (Kimbrough & Nunnery, 1998)

การบริหารงานวิชาการในปัจจุบันพบว่า สถานศึกษายังขาดการวางแผนงานด้านวิชาการ การกำกับดูแลและนิเทศการงานวิชาการไม่ชัดเจน และบุคลากรขาดความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา นอกจากนี้ หลักสูตรสถานศึกษายังไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ครูไม่สามารถจัดทำแผนการสอนได้ครบถ้วนทุกวิชา และยังขาดทักษะในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล รวมถึงการออกข้อสอบที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังไม่สามารถนำผลการศึกษาค้นคว้ามาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้ (Treelertpojkul & Taochan, 2023)

สภาวการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนที่ไม่สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น โดยเฉพาะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และการพัฒนาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จากการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 พบว่า โรงเรียนมีปัญหาด้านการจัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน การส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญในการจัดประสบการณ์ การให้บริการสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก และการตรวจสอบประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมถึงการขาดทักษะการสร้างนวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน ซึ่งทั้งหมดเกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการและการบริหารงานวิชาการยังขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ความสามารถของผู้บริหาร (Bootsreepa, 2022) ความรู้และทักษะของครูผู้สอน (Nimpunth, 2020) งบประมาณที่มี (Intarakoksung et al., 2022) และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (O'Connor, 2012) ซึ่งทั้งหมดนี้มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้มีหน้าที่หลักในการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เพื่อทราบระดับการบริหารงานวิชาการและปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานดังกล่าว นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการ มีผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนในระดับมาก
2. มีอย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทบทวนวรรณกรรม

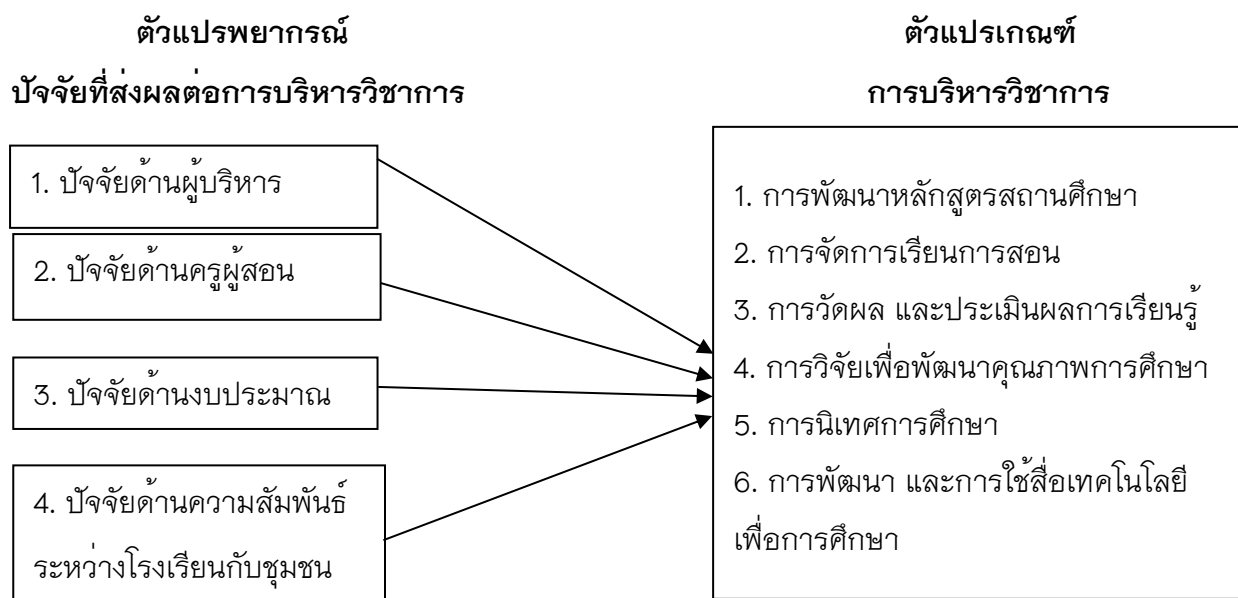
การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา เพราะมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา โดยนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการเช่น Taikert (2023) กล่าวว่า เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วน Fry, Ketteridge และ Marshall (2009) มองว่าเป็นการกำกับติดตามกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การวิจัย และการนิเทศการศึกษา สำหรับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตาม Kimbrough & Nunnery (1998) รวมถึงงานด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผล และการจัดหาสื่อการเรียนการสอน เช่นเดียวกับ Sribut (2565) ที่ระบุขอบข่ายการบริหารวิชาการประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการนิเทศการศึกษา เป็นต้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการถูกศึกษาโดยหลายงานวิจัย เช่น Attachaiya (2022) พบว่า ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ครู อาคารสถานที่ งบประมาณ และผู้บริหาร และ Intarakoksung et al. (2023) ระบุว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองและชุมชน งบประมาณ และอาคารสถานที่ล้วนมีผลต่อการบริหารงานวิชาการ

จากการศึกษาของนักวิชาการและแนวคิดเชิงทฤษฎี พบว่า องค์ประกอบหลักของการบริหารงานวิชาการในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การวัดผลและประเมินผล 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา และ 6) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (Attachaiya, 2022; Glickman, 1990; Sribut, 2022; Nimpunth, 2020) ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการมี 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ผู้บริหาร 2) ครูผู้สอน 3) งบประมาณ และ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน (Luangsaen, 2021; Khomnor, 2021; Thonghuttha, 2022; Bootsreepa, 2022)

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยจากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา และ 6) การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (Attachaiya, 2022; Glickman, 1990; Sribut, 2022; Nimpunth, 2020; Intarakoksung et al. 2023) นอกจากนี้ ยังได้สังเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) ผู้บริหาร 2) ครูผู้สอน 3) งบประมาณ และ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน (O'Connor, 2012; Luangsaen, 2021; Khomnor, 2021; Thonghuttha, 2022; Bootsreepa, 2022; Intarakoksung et al. 2023; Nimpunth, 2020)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีประชากรเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำนวน 1,682 คน (Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2, 2024) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำนวน 313 คน ซึ่งคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie และ Morgan (1970) และดำเนินการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) โดยเริ่มจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น จากนั้นสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน: ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น ตำแหน่งและขนาดโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ; ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารวิชาการครอบคลุม 6 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน, การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert (1967); ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน งบประมาณ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ใช้มาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับเช่นเดียวกัน แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และมีค่า IOC เท่ากับ 1 และมีความเชื่อมั่น (Reliability) รวมทั้งฉบับเท่ากับ .981

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผ่านทางไปรษณีย์และช่องทางออนไลน์โดยใช้ Microsoft Forms นอกจากนี้ยังดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเพื่อขอความอนุเคราะห์ส่งแบบสอบถามคืนจากผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกันยายน พ.ศ. 2567

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

- 1) ศึกษาระดับการบริหารวิชาการโดยคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แยกตามแต่ละด้าน
- 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการโดยคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แยกตามแต่ละปัจจัย
- 3) สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการโดยเริ่มจากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน จากนั้นทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อสร้างสมการพยากรณ์

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.48	0.53	มาก
2. การจัดการเรียนการสอน	4.39	0.48	มาก
3. การวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้	4.46	0.48	มาก
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.14	0.67	มาก
5. การนิเทศการศึกษา	4.32	0.65	มาก
6. การพัฒนา และ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.31	0.62	มาก
รวม	4.35	0.48	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารองลงมา คือ ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ภาพรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร	4.28	0.73	มาก
2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน	4.30	0.63	มาก
3. ปัจจัยด้านงบประมาณ	4.36	0.65	มาก
4. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	4.40	0.63	มาก
รวม	4.34	0.55	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รองลงมา คือ ปัจจัยด้านงบประมาณ ส่วนปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร

วัตถุประสงค์ที่ 3 ในการวิเคราะห์การพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการผู้วิจัยได้ทำการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson (R_{xy}) และการถดถอยพหุคูณ ผลปรากฏตามรายละเอียดในตาราง 3 – 4

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ตัวแปร	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	งบประมาณ	ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ผู้บริหาร	–			
ครูผู้สอน	.532**	–		
งบประมาณ	.636**	.665**	–	
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	.443**	.691**	.647**	–

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน งบประมาณ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์การถดถอย	สัมประสิทธิ์การถดถอย		
	จากคะแนนดิบไม่ปรับมาตรฐาน (b)	จากคะแนนมาตรฐาน (β)	t	p
ค่าคงที่	1.967		12.63*	.000
ปัจจัยด้านงบประมาณ (X_3)	0.174	0.236	3.70*	.000
ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_1)	0.177	0.271	4.81*	.000
ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X_2)	0.201	0.264	4.53*	.000
$R = 0.663, R^2 = 0.439, p = .000$				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ ผู้บริหาร และครูผู้สอน มีอิทธิพลร่วมกัน ต่อการบริหารวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงที่สุด คือ งบประมาณ รองลงมา คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยเหล่านี้

กับการบริหารวิชาการเป็น 0.663 และปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนการบริหารวิชาการได้ร้อยละ 43.90

จากตารางที่ 4 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการได้ดังภาพที่ 2

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 1.967 + .174X_3 + .177X_1 + .201X_2$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z}_y = .236X_3 + .271X_1 + .264X_2$

ภาพที่ 2 สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า คุณภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่เป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา มีการดำเนินกิจกรรมที่สนับสนุน ส่งเสริม กำกับติดตาม และปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พร้อมตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Taikert (2021) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมในงานวิชาการที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งอาจเนื่องจากความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างโรงเรียนและชุมชน ทั้งในด้านการสนับสนุนทรัพยากร การร่วมมือในการวางแผนและพัฒนาโรงเรียน และการเป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่องของวัฒนธรรม อาชีพ และคุณค่าทางสังคม การทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชนจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทั้งสองฝ่าย และเสริมสร้างความเข้าใจและความสามัคคีในสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ Pholwong (2021) ที่ระบุว่าปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนช่วยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ และการประเมินผล เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เจริญก้าวหน้าและบรรลุตามวัตถุประสงค์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ, ผู้บริหาร และครูผู้สอน ร่วมกันส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดคือ งบประมาณ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานต่าง ๆ รวมถึงการบริหารวิชาการโดยใช้งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมเช่น การจัดการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการเผยแพร่ผลงาน ซึ่งช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้และการพัฒนาทางวิชาการ เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Luangsden (2021) ที่พบว่า งบประมาณ มีผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

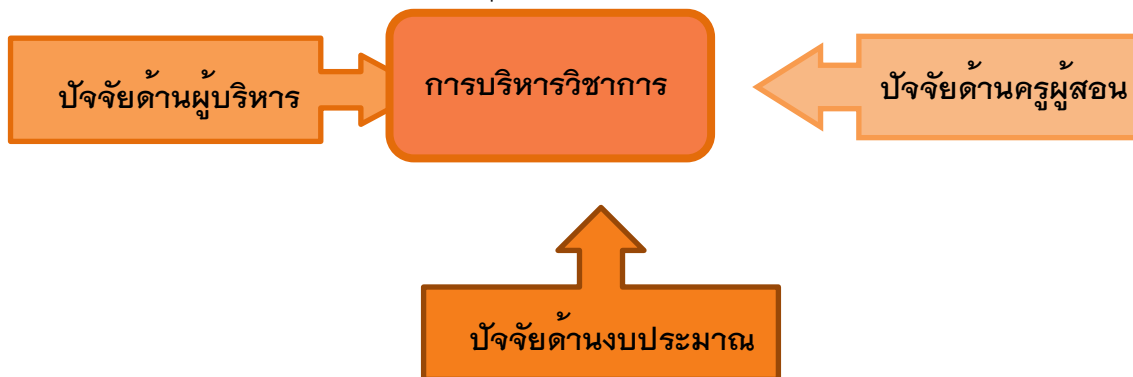
ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ปัจจัยนี้อาจเกิดจากผู้บริหารมีความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการ กล้าคิดและตัดสินใจ มีทักษะในการแก้ปัญหาและภาวะผู้นำทางวิชาการ วิสัยทัศน์กว้างไกล พร้อมทั้งการวางแผนและการปฏิบัติตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารยังมีทักษะการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและมีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sawangsingkon and Pansiri (2023) ที่พบว่า ผู้บริหาร มีผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนโสตศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอน เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ปัจจัยนี้อาจเกิดจากครูมีความตระหนักในหน้าที่การสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูมีความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามบทบาทของครู และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนในการพัฒนาองค์ความรู้จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ซึ่งส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Tipprom (2020) ที่พบว่า ครู เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน, และปัจจัยด้านงบประมาณ ล้วนมีอิทธิพลสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยปัจจัยเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางแผนและดำเนินการตามนโยบาย รวมถึงการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งสามารถเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

ภาพที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

สรุป

การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา และ 6) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ผู้บริหาร 2) ครูผู้สอน 3) งบประมาณ และ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จากการวิเคราะห์การพยากรณ์ พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านครูผู้สอน มีอิทธิพลต่อการบริหารวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยปัจจัยเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาและการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัยในวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งบ่งชี้ถึงความจำเป็นในการส่งเสริมการทำวิจัยภายในโรงเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในด้านนี้ ผู้บริหารควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูมีโอกาสมในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้น

การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของนักเรียนอย่างลึกซึ้ง การนำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้การสอนตรงตามความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น นอกจากนี้ การเผยแพร่ผลงานวิจัยให้เป็นที่รู้จักยังช่วยสร้างการเรียนรู้ร่วมกันในวงการศึกษาและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับโรงเรียนและในระดับกว้างขึ้น

จากผลการวิจัยในวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาความสามารถของผู้บริหารในด้านการบริหารวิชาการเพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการทำงาน ผู้บริหารควรตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเอง โดยการเสริมสร้างวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและเป็นผู้นำทางวิชาการที่สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม การเป็นผู้ที่กล้าคิด กล้าตัดสินใจและมีทักษะในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการมีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อให้สามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของสถานศึกษาและชุมชนได้อย่างดีที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการโดยพบว่า งบประมาณเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงที่สุดในการบริหารวิชาการซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมและเพียงพอ การบริหารงานวิชาการจึงควรเน้นการจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ควรศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 รวมถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในทุกพื้นที่

References

- Alqefari, A. (2010). *A study of programmers for gifted students in the Kingdom of Saudi Arabia* [Unpublished doctoral dissertation, Brunel University].
- Attachaiya, K. (2022). *Factors Affecting Academic Administration of Educational under the Phuket Primary Educational Service Area Office* [A Minor Thesis, Hatyai University].
- Bootsreepa, K. (2022). *Administrative Factors Affecting Effectiveness of Academic Affairs Administration of Schools under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Phanom* [Master's thesis, Sakon Nakhon Rajabhat University].

- Fry, H., Ketteridge, S., & Marshall, S. (2009). *A handbook for learning and teaching in higher education: Enhancing academic practice*. (3rd ed.). Routledge.
- Glickman, C. D. (1990). *Supervision of instruction*. (4th ed.). Allyn and Bacon.
- Intarakoksung, N., Cha-umpong, T., & Pakdeejit, Y. (2022). Factors Affecting Academic Administration of Schools under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon sawan. *Journal of Research and Academics*, 5(5), 235–250.
- Khomnor, W. (2021). *Analysis of Factors Affecting Risk Management of Academic Small Scaled Primary School Under Nan Primary Educational Service Area Office 2* [Master's thesis, Uttaradit Rajabhat University].
- Kimbrough, B. & Nunnery, Y. (1998). *Educational administration: An introduction*. Macmillan.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Likert, R. (1967). *The method of constructing and attitude scale*. Wiley & Son.
- Luangsaen, C. (2021). *Factors Affecting the Excellence of Academic Administration in Small Schools, Uttaradit province* [Master's thesis, Uttaradit Rajabhat University].
- Manadee, A. (2022). *The Correlation between Competencies of the School Administrators with Academic Administration in School, According to the Attitude of the Teachers and Personnel under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2* [Master's thesis, Nakhon Ratchasima Rajabhat University].
- Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2. (2024). *Action Plan Fiscal Year 2024*. Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2.
- Ngamkanok, S. (2021). Academic Affairs Administration in Digital Era. *Journal of Association of Professional Development of Educational Administration of Thailand*, 3(1), 59–67.
- Nimpunth, S. (2020). The Factors Affecting Academic Administration of School in the Secondary Educational Service Area Office 5. *Western University Research Journal of Humanities and Social Science*, 6(3), 149–161.
- O' Connor, J. S. (2012). *Factors that support or inhibit academic affairs and student affairs from working collaboratively to better support holistic students' experiences: A phenomenological study* [Doctoral dissertation, Drexel University].

- Pholwong, K. (2021). *Factors Affecting Academic Administration in Sub-district Quality Schools under Trang Primary Education Service Area Office 1* [Master's thesis, Sakon Nakhon Rajabhat University].
- Sawangsingkon, P. & Pansiri, W. (2023). Factors Affecting Academic Administration Group 1–8 of School for The Deaf. *Journal of Local Governance and Innovation*, 7(1), 217–229.
- Sergiovanni, T. J., Kelleher, P., McCarthy, M. M. & Fowler, F. C. (2009). *Educational governance and administration*. Pearson.
- Sribut, M. (2022). *Relationships between Academic Administration and Students Quality in Schools under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 6* [Master's thesis, Nakhon Ratchasima Rajabhat University].
- Taikert, P. (2021). *An Academics Competency Development Model of the Principals Under the Northern Municipality* [Doctoral dissertation, Nakhon Ratchasima Rajabhat University].
- Thonghuttha, K. (2022). *Factors Affecting Academic Administration in Sub-district Quality Schools under Trang Primary Education Service Area Office 1* [Master's thesis, Hatyai University].
- Tipprom, P. (2020). *Factors Affecting Effectiveness of School Administration in Quality District Schools under Office of Uttaradit Primary Education Service Area 1* [Master's thesis, Uttaradit Rajabhat University].
- Treelertpojkul, P., & Taochan, S. (2023). A study of the condition of academic administration in Educational institutions to expand educational opportunities Under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 5. *Journal of Local Governance and Innovation*, 7(1), 179–192.